

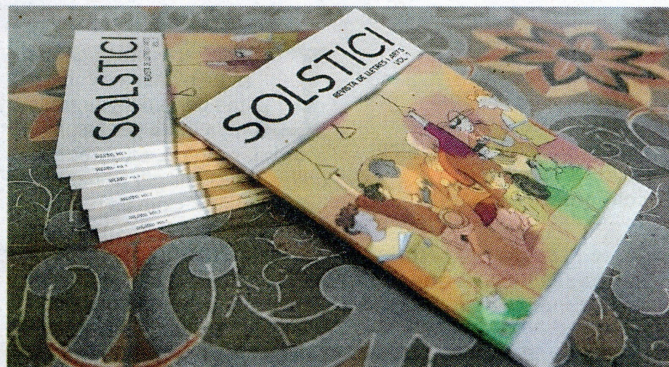
De 'Tresmall' a 'Solstici': cultura sense complexos des de l'Ebre

L'APPEC ha reconegut 'Solstici' com la millor revista en català de 2025. Un premi que no només valida el projecte, sinó que li dona una empenta decisiva

Vull pensar que hi ha un fil invisible que connecta els joves que van impulsar 'Tresmall' als 90, i els que ara, amb 'Solstici', tenen el coratge de fer cultura sense complexos des de l'Ebre

Quan el passat s'imposa amb la força de la memòria viscuda, les paraules es tornen profecia. El dia 20 de desembre presentaré la revista *Solstici* al meu poble, la Ràpita. I ho faré des d'una emoció que no és retòrica: és la d'un testimoni que se sap baula d'una cadena cultural tènac i resistent. Fa trenta-tres anys –l'any 1992, aquell any prodigiós per a l'Espanya de les Olimpíades de Barcelona i l'Expo de Sevilla– publicàvem el primer número de la revista *Tresmall*, «Semestral de lletres i pintures». Els impulsors, Emili Rosales, Eduard Sánchez i jo mateix. Quan ho jutjo des del present, érem uns aventurers desacomplexats en la descoberta de mons escrits. *Tresmall* fou una revista cultural que des de la Ràpita, des de les Terres de l'Ebre, pretenia amb desimboltura casar la circularitat inevitable que flueix entre allò local i allò universal. El primer monogràfic, «Mirades a Europa», traslluïa aquesta intencionalitat perquè Europa també va nàixer en un llogarret grec. Teníem molt clar que érem argolla d'una tradició i, en aquell primer número de *Tresmall*, Jesús Masip ens ho recordava: «Al març de 1958 i a la revista *Geminis* (núm. 36) abordàvem el mateix tema per primera vegada des de la perspectiva dels nous corrents unionistes d'Europa». *Geminis*, la revista tortosina, que publicà el seu primer número l'any 1952, ens precedí i *Tresmall*, quaranta anys després, volia continuar el bell treball d'apropar el text al lector.

La revista *Solstici* va començar a gestar-se a finals de 2021 i el primer número es va publicar el juny de 2022, trenta anys després de *Tresmall*. *Solstici* va nàixer amb una idea clara: donar veu i espai als joves que, acabats de sortir del forn universitari, ja tenen una mirada, una opinió i

un coneixement per compartir. Uns joves, al mateix temps, que saben escoltar i respectar la veu dels mestres, que volen dialogar amb aquells que els han precedit i aprendre d'ells. La revista ràpidament ha anat consolidant-se i ho ha fet tan bé que l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC) l'ha reconeguda com la millor revista en català de 2025. Un premi que no només valida el projecte, sinó que li dona una empenta decisiva.

Cada número està construït com una mena de trena entre text i imatge. Es nota un procés meticulós de selecció de propostes, revisió acurada i molt de diàleg entre redacció i autors. Puc donar-hi fe perquè jo mateix he estat víctima d'aquest protocol quan m'han acceptat un article. Rere cada elecció hi ha criteris clars: qualitat de contingut, diversitat territorial i de gènere, encara que, com m'ha confessat Quim, la majoria de textos rebuts i publicats són de dones, no per quota, sinó per mèrit.

Solstici no treballa temes monogràfics, a diferència de la nostra *Tresmall*. Però sempre, de forma gairebé màgica, hi ha una coherència temàtica, una afinació que es dona en el conjunt de textos. Això contribueix a una lectura plaent i rica, pensada tant per a qui s'inicia en un tema com per a qui en sap molt. Hi ha un equi-

libri entre divulgació i profunditat, pensat des de l'acte mateix de llegir: que el lector s'hi senti ben acollit i estimulat alhora.

Un altre tret distintiu de la revista és el seu disseny gràfic. Amb les il·lustracions d'Esther Carbonell i el disseny de Laura Blanca, *Solstici* té una identitat visual inconfusible. Només cal veure'n mitja pàgina per saber que allò és *Solstici*. Aquestes imatges no només acompanyen, sinó que abracen els textos, els donen alè i energia. Transmeten una alegria, una esperança, unes ganes de fer i d'aprendre que són el veritable to de la revista.

Solstici, té com a subtítol «Revista de lletres i arts» i té una periodicitat semestral. Coincidències amb *Tresmall*? Potser no. Però vull pensar que hi ha un fil invisible que connecta aquells joves dels noranta amb els joves d'ara que, com el Quim Melchor i el seu equip, tenen el coratge de fer cultura sense complexos des del nostre país de l'Ebre. És per això que celebro *Solstici* com qui retroba una vella amiga. Celebro que *Solstici* calí la xarxa i, com vam fer nosaltres amb *Tresmall*, reculli la riquesa dels nostres mars verbals interiors per oferir-nos textos frescos i gustosos. Gràcies, *Solstici*, per continuar teixint cultura des d'aquest Ebre, el cabal cultural del qual no s'esgota mai.

RAMON ROSALES
Catedràtic de filosofia